
ПОСТАНОВЛЕНИЕ

12.12.2019

КАРАР

№ 53

**2020-2022 елларга Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районының Яңа Сумароково авыл жирлегендә
энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә
программаны раслау турында**

«Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2009 елның 23 декабрендәге 261-ФЗ номерлы Федераль законны үтәү йөзеннән, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Березовка авыл жирлеге башкарма комитеты

карап бирә:

1. 2020-2022 елларга Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Яңа Сумароково авыл жирлегенә энергияне сакчыл тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендәге программаны расларга.
2. Әлеге карап массакүләм мәгълүмат чараларында рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үземдә калдырам.

Житәкче

С.Л.Минханова

Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы
Яңа Сумароково авыл җирлеге
башкарма комитеты җитәкчесенең
2019 елның 12 декабрендәге 53 нче номерлы
карары белән расланды

**2020-2022 елларга Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районы Яңа Сумароково авыл җирлегенең
энергияне сак тоту һәм энергетика нәтиҗәләлеген арттыру
өлкәсендәге программасы**

Яңа Сумароково ав.
2019 ел.

ЭЧТӘЛЕК

Программа паспорты

1. Энергияне сак тотуның һәм энергетика нәтижәлелеген күтәрүнең агымдагы торышына комплекслы анализ
  2. Программаның максатлары һәм бурычлары
  3. Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары
  4. Максатчан күрсәткечләр
  5. Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чаралары
  6. Көтелә торган нәтижәләр
  7. Финанслау күләме һәм чыганақлары
- 1 нче кушымта

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2020-2022 елларга Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Яңа Сумароково авыл жирлегендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә программа
Программаны эшләү өчен нигезләр	<p>«Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2009 елның 23 ноябрендәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон;</p> <p>«Дәүләт һәм муниципаль берәмлек катнашында оешмаларның, эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрэн гамәлгә ашыручы оешмаларның энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә программалар рәвешенә таләпләрне һәм аларны гамәлгә ашыруның барышы турындагы хисаплылыкны раслау турында» Россия Энергетика министрлыгының 2014 елның 30 июнендәге 398 номерлы боерыгы;</p> <p>Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Яңа Сумароково авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы</p>
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Яңа Сумароково авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Яңа Сумароково авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны үтәүчеләр	Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының Яңа Сумароково авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	<p>Программаның максаты-энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру чараларын гамәлгә ашыру хисабына энергетика ресурсларын рациональ файдалануны тәэмин итү.</p> <p>Программаның Бурычлары:</p> <p>-ягулык-энергетика ресурсларының барлык</p>

	<p>төрләрән куллану күләмнәрән киметүне һәм энергия ресурслары өчен түләү чыгымнарын киметүне тәэмин итү;</p> <ul style="list-style-type: none"> - электр энергиясен, табигый газны куллануның чагыштырма күрсәткечләрән киметү; - электр энергиясен югалтуларны киметү; - мотор ягулыгын куллануның нәтижәлелеген арттыру
Гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары Программалар	- Программаны гамәлгә ашыру сроклары: 2020 - 2022 еллар;
Программаны гамәлгә ашыруның төп соңгы нәтижәләре	<p>Программаны тормышка ашыру чорында планлаштырыла:</p> <p>коммуналь хезмәтләр һәм энергетика ресурсларына чыгымнарны ел саен 1% ка киметү белән 2018 елга карата 3% тан да ким булмаган киметү %;</p> <p>2018 елга карата энергетика ресурсларын куллануның чагыштырма күрсәткечләрән 1% тан да ким булмаган киметү;</p> <p>программаны тормышка ашыру чорында энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә кертүдән энергия ресурсларын экономияләү 110,731 мең сум тәшкил итәчәк (агымдагы бәяләрдә);</p> <p>чагыштырма шартларда суны экономияләү-1 куб. м</p>
Күләме һәм финанслау чыганаclarы	<p>Жирле бюджет чаралары-72,2 мең сум;</p> <p>Татарстан Республикасы акчалары-60,0 мең сум.</p>

1. Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыруның агымдагы торышын комплекслы анализлау

Оешма турында гомуми мәгълүмат

Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Яңа Сумароково авыл җирлеге башкарма комитеты;

нигез салынган ел-1995;

оешма эшчәнлегенең төп юнәлешләре-авыл җирлекләре җирле үзидарә органнары эшчәнлегенә;

хезмәткәрләр саны-3;

милектә (оператив идарә, хужалык алып бару, башка хокукларда) биналар, корылмалар саны-1 (идарә бинасы – 63 кв. м).

Хәзерге вакытта энергетика ресурсларына чыгымнар оешма чыгымнарының шактый өлешен тәшкил итә. Энергия чыганакларына тарифлар һәм бәяләр арту шартларында аларны нәтижәсез куллануга юл куярга ярамый. Энергетика ресурсларын куллануның нәтижәләлеген арттыру өчен шартлар тудыру оешма үсешенә өстенлекле бурычларыннан берсе булып тора.

2018 елда электр энергиясен куллану 43332 кВт/сәг, жылылык энергиясен куллану 0 Гкал тәшкил итте. Оешманың ТЭР куллану структурасы түбәнрәк тәкъдим ителгән.:

1 нче таблица

№ п/п	Энергетика ресурсының атамасы	Үлчәү берәмлегенә	Алдагы еллар			База 2018 ел.	Искәрмә
			2015	2016	2017		
1.	Электр энергиясе, шул исәптән	мең кВт/ч	52,719	49,859	49,216	43,332	
	Башкарма комитет бинасы	мең кВт/ч	2,759	2,661	2,392	2,214	
	урамнарны яктырту	мең кВт/ч	49,960	47,198	46,824	41,118	
2.	Жылылык энергиясе	Гкал	-	-	-	-	
3.	Каты ягулык	т, куб.м	-	-	-	-	
4.	Сыек ягулык	т, куб.м	-	-	-	-	
5.	Мотор ягулыгы, шул исәптән:	л, т	2510,0	2466,0	2560,83	2366,98	
	бензин	л, т	2510,0	2466,0	2560,83	2366,98	
	керосин	л, т	-	-	-	-	
	дизель ягулыгы	л, т	-	-	-	-	
	газ	мең куб.м	-	-	-	-	
6.	Мотор ягулыгыннан тыш, табигый газ)	мең куб.м	3,009	3,262	2,004	2,97	
7.	Салкын су	мең куб.м	0,005	0,004	0,004	0,007	
8.	Кайнар су	мең куб. м/ Гкал	-	-	-	-	

2018 елда электр энергиясен куллану кимү күзәтелә, бу лампаларны энергия саклый торган лампаларга алмаштыруга бәйле.

2018 елда газ куллану үсеше күзәтелә, ул, Башкарма комитет бинасына капитал ремонт үткәру аркасында, 2018 елда һава торышы шартларына (температураның түбәнәюенә) бәйле.

Ягулыкны куллану кимү автомобильнең тикшерелүен даими рәвештә үткәругә бәйле.

Бюджет учреждениесенең энергетика ресурсларын һәм коммуналь хезмәтләргә төп тәмин итүчеләр булып тора:

электр энергиясе – «Татэнергосбыт " АЖ»;

газ – «Газпром межрегионгаз Казан " АЖ»;

су – «Бөгелмә-Водоканал»ЖЧЖ.

Оешмада түбәндәге автоном жылылык белән тәмин итү чыганакалары кулланыла:

Celtic ESR – 2,16, 2012 елгы ике контурлы казан.

Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Яңа Сумароково авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан оешма тарафыннан кулланыла торган энергетика ресурслары өчен түләү жирле бюджет хисабына башкарыла.

2 нче таблица

Энергетика ресурсы төре	Үлчәү берәмлеге.	Гомуми еллык чыгымнар, кулланыла торган энергетика ресурслары өчен исәп-хисаплар исәпкә алу приборларыннан файдаланып башкарыла		
		2016 ел	2017 ел	2018 ел
Электр энергиясе, шул исәптән:	мең сум	454,955	300,752	271,215
Башкарма комитет бинасы	мең сум	15,065	15,164	14,412
урамнарны яктырту	мең сум	439,889	285,589	256,803
Жылылык энергиясе	мең сум	-	-	-
ГВС	мең сум	-	-	-
ХВС	мең сум	0,194	0,197	0,350
Газ	мең сум	19,878	12,590	19,373
Мотор ягулыгы	мең сум	84,923	89,735	92,885
БӨТЕНЕСЕ	мең сум	559,950	403,274	383,823

Оешмада энергетика ресурсларын рациональ кулланмауга китерүче төп проблемалар булып тора:

котельный жиһазларының тузуу;

энергия нәтижәлелегенең түбән класслы жиһазларын һәм материалларын кулану.

2. Программаның максатлары һәм бурычлары

Программаның төп максаты-энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә ашыру хисабына оешмада энергетик ресурслардан рациональ файдалануны тәмин итү.

Программаны гамәлгә ашыру барышында куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

- ягулык-энергетика ресурсларының барлык төрләрен куллану күләмнәрен киметүне һәм энергия ресурслары өчен түләү чыгымнарын киметүне тәмин итү;;
- энергияне саклау потенциалын гамәлгә ашыруны тәмин итә торган энергоэффектив технологияләр, конструкцион һәм материаллар, энергия куллану белән идарә итү системаларын гамәлгә кертү.

3. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Программа 2020-2022 елларга исәпләнгән. Программаны гамәлгә ашыру 1 этапта башкарыла.

4. Максатчан күрсәткечләр

Программаның максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре булып тора:

- Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Яңа Сумароково авыл жирлеге Башкарма комитетының энергетика ресурслары белән тәмин итү чыгымнарын киметү ; ;

- энергетика ресурсларын куллануның нәтижәлелеген арттыру.

Программада чараларның максатчан нәтижәлелеген чагылдыра торган максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр системасы каралган.

Программаның максатчан күрсәткечләре энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә максатчан күрсәткечләр күрсәткечләрен исәпләү методикасы нигезендә, шул исәптән Россия Энергетика министрлыгының «энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә максатчан күрсәткечләр күрсәткечләрен исәпләү методикасын раслау турында» 2014 елның 30 июнендәге 399 номерлы боерыгы белән расланган чагыштырма шартларда билгеләнгән һәм программага 1 нче кушымтада китерелгән.

5. Энергияне саклау һәм энергетика нәтижелелеген арттыру чаралары

Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру программасы чаралары исемлеге 3 нче таблицادا китерелгән

3 нче таблица

N п/п	Программа чараларының исеме	2020 ел					2021 ел					2022 ел				
		Чараларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү		Ягулык-энергетика ресурсларын экономияләү			Чараларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү		Ягулык-энергетика ресурсларын экономияләү			Чараларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү		Ягулык-энергетика ресурсларын экономияләү		
				натураль аңлатмада	Бәя чагылышында, мең сум.				натураль аңлатмада	Бәя чагылышында, мең сум.				натураль аңлатмада	Бәя чагылышында, мең сум.	
		нигез	күләм, мең сум.	сан	үлчәү берәмлеге	а, мең сум.	нигез	күләм, мең сум.	сан	үлчәү берәмлеге	а, мең сум.	нигез	күләм, мең сум.	сан	үлчәү берәмлеге	а, мең сум.
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
1	Хезмәткәрләргә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру нигезләренә өйрәтү	Кирәк түгел, финанс чыгымнары		11,1	кВт/ч	0,072	Кирәк түгел, финанс чыгымнары		11,1	кВт/ч	0,072	Кирәк түгел, финанс чыгымнары		11,1	кВт/ч	0,072
	Даими карау, лампаларны чистарту, яктырткычлар һәм тәрәзәләр	Кирәк түгел, финанс чыгымнары		2,2	кВт/ч	0,014	Кирәк түгел, финанс чыгымнары		2,2	кВт/ч	0,014	Кирәк түгел, финанс чыгымнары		2,2	кВт/ч	0,014
	Электр энергиясе, су һәм ягулыкны тоту буенча айлык мониторинг	Кирәк түгел, финанс чыгымнары		8,9	кВт/ч	0,058	Кирәк түгел, финанс чыгымнары		8,9	кВт/ч	0,058	Кирәк түгел, финанс чыгымнары		8,9	кВт/ч	0,058
				1	куб.м	0,047			1	куб.м	0,047			1	куб.м	0,047

Жылылык белән тээмин итүче экран урнаштыру	Жирле бюджет	3,0	29,7	куб.м	0,194			29,7	куб.м	0,194			29,7	куб.м	0,194
Яктырту системаларын модернизацияләү, энергияне саклаучы яктырткычлар һәм яктырту белән идарә итүнең автоматлаштырылган системаларын урнаштыру	Жирле бюджет	50,0	411	кВт/ч	2,676			411	кВт/ч	2,676			411	кВт/ч	2,676
Присутствие датчикларын урнаштыру											Жирле бюджет	3,0	19,9	кВт/ч	0,130
Автомобильләргә сыекландырылган газга күчәрү	ТР бюджеты	60,0			32,88					32,88					32,88
Ел саен автомобильнең бәясе		5,4	23,6	л	0,926		5,4	23,6	л	0,926		5,4	23,6	л	0,926
Чаралар буенча барлыгы		118,4			36,867		5,4			36,867		8,4			36,997

6. Көтелгән нәтижэләр

Программаны тормышка ашыру нәтижэләре буенча түбәндәге төп нәтижэләргә ирешү фаразлана:

энергетик ресурсларга һәм суга чыгымнарны ел саен 1% ка киметү белән 2018 елга карата 3% тан да ким түгел %;

2018 елга карата энергетика ресурсларын һәм суны куллануның чагыштырма күрсәткечләрен 1% тан да ким булмаган киметү;

энергияне сак тоту технологияләрен, шулай ук югары класслы энергетик нәтижәлелек материалларын куллану.

Программаны тормышка ашыру шулай ук энергетика ресурсларын түләүгә чыгымнарны киметү нәтижәсендә алынган экономия хисабына энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә ашыру өчен өстәмә финанс чараларын бушатуны тәмин итәчәк.

Программа чараларын гамәлгә ашыру чорында энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә кертүдән энергия ресурсларын экономияләү 110,731 мең сум тәшкил итәчәк (агымдагы бәяләрдә).

Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижэләре түбәнрәк:

5 нче таблица

№ п/п	Көтелә торган нәтижә	Күрсәткеч
1.	Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә кертүдән энергия ресурсларын экономияләү бәясе бер мең сум тәшкил итәчәк (агымдагы бәяләрдә);	110,731
2.	2018 елга карата энергетика ресурсларын куллануның чагыштырма күрсәткечләрен киметү: электр энергиясе, кВт/сәг су, куб. м табигый газ, куб. м	3,0 89,1

7. Финанслау күләме һәм чыганақлары

2020-2022 елларда Программаны финанслауның барлык чыганақлары хисабына финанслауның гомуми күләме 132,2 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

Татарстан Республикасы бюджеты хисабына – 60 мең сум.;
жирле бюджет хисабына-72,2 мең сум.;

6 нчы таблица

Финанслау чыганақлары *	Гамәлгә ашыруға финанс чыгымнары (мең сумнарда)			
	Шул исәптән			Бөтенесе
	2020 ел	2021 ел	2022 ел	
Барлығы, шул исәптән:	118,4	5,4	8,4	132,2
БРФ	-	-	-	-
БРТ	60,0	-	-	60,0
МБ	58,4	5,4	8,4	72,2
СС	-	-	-	-
ВИ	-	-	-	-

* БРФ - федераль бюджет, БРТ – Татарстан Республикасы бюджеты, МБ - жирле бюджет, СС – үз акчалары, ВИ – бюджеттан тыш чыганақлар.

Программа чаралары исемлеге һәм аларны финанслау күләме ел саен төзәтелә.

Энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыруның максатчан күрсәткечләре исемлеге

№ п/п	Күрсәткечләр исеме	Үлчәү берәмлеге	Еллар буенча максатчан күрсәткечләрнең әһәмияте			
			2018 елгы база күрсәткеченең әһәмияте	2020 ел	2021 ел	2022 ел
1	2	3	4	5	6	7
1	Исәпләүләр 1 кешега исәпкә алу приборларын кулланып башкарыла торган салкын суның чагыштырма чыгымы.	куб. м/ чел	2,3	2,0	2,0	2,0
2	Исәпләүләр 1 кв. м. га исәпкә алу приборларын кулланып гамәлгә ашырыла торган ЭЭНЫҢ чагыштырма чыгымы..	кВт·ч/ кв. м.	35,14	34,79	34,44	34,09
3	Исәпләүләр 1 кв. м га исәпкә алу приборларын кулланып гамәлгә ашырыла торган табигый газның чагыштырма чыгымы..	куб. м/ кв. м.	47,14	46,67	46,20	45,73
4	Кулланыла торган (кулланыла торган) ЭЭ күләмнәре өлеше, аның өчен исәпләү приборларын кулланып башкарыла, кулланыла торган ЭЭНЫҢ гомуми күләмендә	%	100	100	100	100
5	Кулланыла торган (кулланыла торган) салкын су күләмнәренен исәпкә алу приборларын кулланып исәп-хисап ясау кулланыла торган суның гомуми күләмендә өлеше	%	100	100	100	100
6	Кулланыла торган (кулланыла торган) табигый газ күләмнәренен өлеше, исәпкә алу приборларын кулланып, кулланыла торган табигый газның гомуми күләмендә исәп-хисап ясау	%	100	100	100	100
7	Муниципаль (дәүләт) берәмлеге катнашында оешма тарафыннан төзелгән энергосервис килешүләре (контрактлар) саны	шт.	4	4	4	4
8	Муниципаль (Дәүләт) ихтыяжлары өчен сатып алына торган товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр, муниципаль (Дәүләт) ихтыяжлары өчен сатып алына торган товарларның гомуми күләмендә Муниципаль (дәүләт) заказчылары булып торучы муниципаль берәмлек (Россия Федерациясе субъекты) катнашында оешмалар өчен сатып алына торган товарларның, эшләрнең, хезмәт күрсәтүләрнең өлеше)	%	100	100	100	100